

SM/Kansainvälisten asioiden yksikkö/Vesa Kotilainen

Eduskunnan ulkoasiainvaliokunnalle

Asia: UTP 10/2021 vp Valtioneuvoston selvitys: Suomen osallistuminen kansainväliseen kriisinhallintaan

Sisäministeriö esittää lausuntonaan kunnioittavasti seuraavaa:

Covid-19-pandemia-aika on ollut vaikea Suomen siviilikriisinhallintaosallistumiselle. Noin viidesosa Suomen asiantuntijoista on sairastanut Covid-taudin. Maaliskuussa 2021 Somaliassa työskennellyt siviilikriisinhallinnan asiantuntija menehtyi Covid-19-tautiin. Hän oli ensimmäinen siviilikriisinhallintatehtävässä menehtynyt suomalainen.

Sisäministeriö katsoo, että myös pandemia-aikana on tärkeää pyrkiä jatkamaan mahdollisimman täysipainoisesti Suomen osallistumista kriisinhallintaan, koska hauraat valtiot tarvitsevat nyt entistä enemmän tukea. Jos kriisinhallintatoiminta keskeytyisi tai lakkaisi, olisi vaarana menettää jo saavutetut tulokset. Kuitenkin Suomen tulee samaan aikaan kaikin mahdollisin tavoin huolehtia oman henkilöstömme turvallisuudesta. Tätä varten sisäministeriön yhteydessä toimiva asiantuntijoiden lähettämisestä vastaava Kriisinhallintakeskus on edelleen kehittänyt työnantaja- ja huolenpitovastuuseen liittyviä käytäntöjä. Esimerkiksi on sovittu, että tiivistetään Suomen siviili- ja sotilastoimijoiden yhteistyötä evakuointitilanteissa sekä henkilöstön kuljettamisessa toimialueelle ja takaisin.

Sisäministeriö painottaa sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden yhteyden huomioimista kriisinhallintaosallistumista suunnitellessa. Maaliskuussa 2021 valmistunut Kriisinhallinnan parlamentaarisen komitean mietintö antaa sisäministeriön mielestä erinomaiset linjat Suomen osallistumiselle. Mietinnön mukaan Suomen tulee osallistua kriisinhallintaan erityisesti niillä konfliktialueilla, joilla on suurimmat turvallisuusvaikutukset Suomeen ja Eurooppaa. Sisäministeriö pitää tätä keskeisenä linjauksena, jota on hyvä noudattaa sekä siviili- että sotilaallisen kriisinhallinnan osalta. Siten, huomioiden turvallisuus- ja muut heijastusvaikutukset Eurooppaan, sisäministeriö pitää tärkeinä suunnitelmia edelleen vahvistaa osallistumistamme Afrikassa ja jatkaa vahvaa osallistumista esimerkiksi Irakissa.

Sisäministeriö

Inrikesministeriet

Vahvalla Suomen kokonaisvaltaisella panoksella, jossa on mukana sekä siviili- että sotilaallinen kriisinhallinta, voidaan ehkäistä muun muassa terrorismin, kansainvälisen rikollisuuden ja sääntelemättömän muuttoliikkeen leviämistä.

Sisäministeriö pitää tärkeänä sitä, että vahvan osallistumispanoksen lisäksi Suomi vaikuttaa kansainvälisen kriisinhallinnan kehittämiseen. Suomen tulee edistää EU:n pyrkimyksiä siviilikriisinhallinnan ns. kompaktisitoumuksen osana kehittää siviilikriisinhallinnan mahdollisuuksia vastata erilaisiin rajat ylittäviin turvallisuushäiriöihin, kuten esimerkiksi hybridiuhkiin tai terrorismiin. On erityisen keskeistä, että Suomi tukee EU:n oikeus- ja sisäasioiden virastojen, kuten Frontexin ja Europolin, ja kriisinhallintaoperaatioiden yhteistyön vahvistamista. Suomen on tärkeä tukea myös Euroopan ulkosuhdehallinnon tekemiä suunnitelmia siitä, miten siviilikriisinhallinnan toimin voitaisiin vastata sääntelemättömään muuttoliikkeeseen liittyviin turvallisuushäiriöihin. Sisäministeriössä on käyty keskusteluja siitä, että Suomen olisi hyvä pyrkiä edistämään relevanttien siviilikriisinhallintaoperaatioiden työn vahvistamista erityisesti ihmiskaupan ja ihmissalakuljetuksen vastaisessa työssä. Suomeen kohdistuvan sääntelemättömän muuttoliikkeen näkökulmasta tuon kaltainen työ olisi kansallisten tavoitteiden kannalta erittäin hyödyllistä esimerkiksi Irakissa ja Somaliassa.